

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea: Legii învățământului preuniversitar nr.198/2023, a Legii nr.218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, a Legii nr.550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, precum și a Legii Poliției Locale nr.155/2010*, inițiată de domnul senator AUR Nicolae Vlahu împreună cu un grup de parlamentari AUR, neafiliați (Bp.202/2025).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea următoarelor acte normative: *Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, cu modificările și completările ulterioare și Legea poliției locale nr. 155/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, în sensul combaterii violenței și a bullyingului din unitățile de învățământ, combaterii consumului de droguri și introducerii uniforme școlare și a însemnelor distinctive.

De asemenea, se propune înființarea unor structuri specializate pentru prevenirea infracționalității din unitățile de învățământ preuniversitar.

II. Observații

A. Considerații generale

1. Conform prevederilor art. 63 din *Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023*, siguranța în unitățile de învățământ se realizează sub coordonarea prefectului și este în responsabilitatea autorităților administrației publice locale, a inspectoratelor școlare județene/Inspectoratului Școlar al Municipiului București, a Direcției Generale de Poliție a Municipiului București sau a inspectoratelor județene de poliție, a Direcției Generale de Jandarmi a Municipiului București ori a inspectoratelor județene de jandarmi, a centrelor de prevenire, evaluare și consiliere antidrog și a unităților de învățământ preuniversitar.

Autoritățile menționate mai sus analizează semestrial modul în care este asigurată protecția unităților de învățământ, elaborând și derulând programe sau proiecte de prevenire a violenței în mediul școlar. Biroul de siguranță școlară din cadrul inspectoratului județean de poliție/Inspectoratului de Poliție al Municipiului București întocmește un raport semestrial privind siguranța în școli, care este adus la cunoștința consiliului de administrație, a consiliului profesoral și a instituțiilor cu atribuții în domeniu.

La nivelul fiecărui județ/municipiului București, sub coordonarea prefectului, se elaborează sistemul-cadru de asigurare a protecției unităților de învățământ preuniversitar, a siguranței elevilor și a personalului didactic de către reprezentanții autorităților sus-menționate, care se aprobă de prefect.

În fiecare unitate de învățământ preuniversitar, consiliul de administrație, după consultarea consiliului profesoral, a consiliului școlar al elevilor, a consiliului reprezentativ al părinților și asociației de părinți, acolo unde există, aprobă un regulament de ordine interioară, cu precizarea condițiilor de acces în școală a profesorilor, elevilor și a vizitatorilor.

Regulamentul este publicat pe site-ul unității de învățământ și comunicat autorităților sus-menționate.

Legislația în vigoare răspunde cerințelor privind siguranța elevilor, decizia fiind la nivelul unității de învățământ, cu consultarea elevilor și

părinților acestora. Mai mult decât atât, descentralizarea actului decizional permite și o flexibilizare a acestuia în sensul în care se pot impune anumite decizii în funcție de situațiile particulare care pot să apară în unitățile de învățământ preuniversitar.

Impunerea uniformei în școli și condiționarea prezenței la școală în uniformă este interzisă de prevederile art. 183 alin. (2) din *Regulamentul-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, cu modificările ulterioare*, aprobat prin *Ordinul ministrului educației nr. 5726/2024*.

Legea nr. 198/2023 prevede, la art. 106 alin. (4), interzicerea telefoanelor mobile sau a oricăror alte echipamente de comunicații electronice de către un elev pe perioada desfășurării cursurilor din învățământul preșcolar, primar și gimnazial, inclusiv în timpul activităților educaționale care se desfășoară în afara unităților de învățământ, cu excepția utilizării acestora în scop educativ sau în spațiile autorizate explicit de regulamentul intern al unității de învățământ.

De asemenea, conform prevederilor alin. (5) al aceluiași articol, în învățământul liceal, regulamentul intern al unității de învățământ poate interzice folosirea de către un elev a dispozitivelor precizate mai sus, în incinta unității de învățământ preuniversitar sau doar într-o parte a acesteia, precum și în timpul activităților care se desfășoară în afara acesteia.

Ministerul Educației și Cercetării a aprobat, prin *Ordinul ministrului educației nr. 6235/2023, cu modificările și completările ulterioare, Procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar*, în baza căreia sunt gestionate, la nivelul unităților de învățământ preuniversitar, faptele de violență verbală, fizică, psihologică - bullying, emoțională, sexuală, socială, culturală, cibernetică, precum și orice alte activități sau comportamente care pot pune în pericol sănătatea sau integritatea beneficiarilor primari. La crearea acestui document au contribuit atât reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării, ai Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție și ai Direcției Siguranță Școlară, cât și cadre didactice, directori de unități de învățământ, inspectori și consilieri școlari, astfel încât *Procedura* să corespundă într-o măsură cât mai mare atât nevoilor școlii, cât și realității din sistemul românesc de educație.

De asemenea, Guvernul României a adoptat, prin *Hotărârea Guvernului nr. 1065/2024, Planul național de combatere a violenței școlare (PNCVS)*, conform prevederilor art. 65 din *Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023*.

Documentul conține măsuri pe 4 direcții de acțiune:

- prevenirea violenței, promovarea stării de bine și a coeziunii comunității școlare;

- reducerea cazurilor de violență în mediul școlar;

- managementul cazurilor de violență din mediul școlar și gestionarea eficientă a resurselor, în vederea susținerii victimelor, a reabilitării autorilor actelor de violență și revenirii la condiția unui mediu sigur în școală;

- îmbunătățirea competențelor personalului școlilor pentru prevenirea și combaterea violenței, în vederea menținerii unui mediu sigur, favorabil proceselor de învățare și atingerii reușitei școlare.

Măsurile din PNCSV cuprind și aspectele legate de comportamentul personalului unității de învățământ atât în relațiile cu preșcolarii/elevii, cât și cu părinții, colegii și partenerii școlii. În acest sens, menționăm că, în conformitate cu prevederile art. 39 alin. (7) din *Ordinul ministrului educației nr. 5726/2024 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare*, personalul din învățământul preuniversitar are obligația de a veghea la siguranța beneficiarilor primari, pe parcursul desfășurării programului școlar și a activităților școlare, extracurriculare/extrascolare.

Totodată, în vederea prevenirii și reducerii activităților și comportamentelor care încalcă sau care favorizează încălcarea normelor de moralitate/conduită, în orice formă de manifestare, inclusiv violență verbală, fizică și psihologică - bullying, în luna iunie 2024 a fost aprobată *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 95/2024 pentru modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023 și a Legii învățământului superior nr. 199/2023*.

În acest sens, unitatea de învățământ preuniversitar poate decide, cu acordul părinților și al salariaților unității de învățământ, cu privire la instalarea unui sistem de supraveghere audio-video în vederea asigurării pazei și protecției persoanelor, bunurilor și valorilor, precum și în scopul prevenirii actelor de violență fizică și/sau psihică care pot apărea în spațiul școlar.

În ianuarie 2025, Guvernul României a adoptat *Hotărârea de Guvern pentru modificarea și completarea Metodologiei privind prevenirea și combaterea hărțuirii pe criteriul de sex, precum și a hărțuirii morale la locul de muncă*, reglementate prin *Hotărârea Guvernului nr. 970/2023*, prin care se extinde domeniul de aplicabilitate mai clar în cazul instituțiilor de învățământ superior și unităților din învățământul preuniversitar.

La nivelul întregului sistem de învățământ vor fi introduse proceduri de analiză, gestionare și soluționare a sesizărilor privind cazurile de hărțuire pe criteriul de sex și al hărțuirii morale la locul de muncă, în spațiul școlar sau în mediul universitar.

2. În ceea ce privește fundamentarea reglementării propuse, semnalăm faptul că, în *Expunerea de motive*, nu am identificat insuficiențele legislației în vigoare, astfel cum prevede art. 6 alin. (2) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

Deși se menționează succint rolul previzionat al organului de ordine publică, nu se precizează în mod clar motivul pentru care actuala legislație nu permite atingerea scopului propus, respectiv descurajarea potențialilor infractori în săvârșirea de infracțiuni în preajma școlilor.

Tot în acest sens, semnalăm faptul că mențiunile din *Expunerea de motive* nu sunt în concordanță cu prevederile legale în vigoare. În concret, se menționează în mod eronat că există interdicții în ceea ce privește instalarea de camere de supraveghere audio-video în unitățile de învățământ preuniversitar, cu toate că posibilitatea instalării unui sistem de supraveghere audio-video în vederea asigurării pazei și protecției persoanelor, bunurilor și valorilor, precum și în scopul prevenirii actelor de violență fizică și/sau psihică care pot apărea în spațiul școlar este reglementată prin dispozițiile art. 66 din *Legea nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare*.

3. Apreciem că aplicarea prevederilor inițiativei legislative ar putea conduce la un impact negativ asupra bugetului consolidat.

În acest context, menționăm că Guvernul are obligația de a conduce politica fiscal-bugetară în mod prudent pentru a gestiona resursele, obligațiile bugetare și riscurile fiscale, iar adoptarea inițiativei legislative ar influența negativ ținta de deficit bugetar, stabilitatea macroeconomică și ratingul de țară în relația cu organismele financiare internaționale.

Având în vedere constrângerile bugetare actuale, precizăm că inițiativa legislativă nu răspunde obiectivelor de politică fiscală.

B. Considerații punctuale

1. Cu privire la art. I pct. 1 - art. 11 alin. (5)-(11):

Raportat la prevederile art. 13 din *Legea nr. 24/2000*, potrivit căroră „*Actul normativ trebuie să se integreze organic în sistemul legislației*”, semnalăm că măsurile preconizate pentru art. 11 nu se integrează organic în structura acestuia, sens în care apreciem că era oportună integrarea dispozițiilor într-un articol distinct.

Sintagma „*în toate spațiile destinate educării și formării profesionale*”, prevăzută la art. 11 alin. (5) nu respectă exigențele stabilite de art. 8 alin. (4) din *Legea nr. 24/2000*¹. Pentru previzibilitatea normei, apreciem că era oportună clarificarea spațiilor în care elevii își desfășoară activitatea, în accepțiunea reglementării preconizate.

Considerăm că era necesară completarea normei prevăzute la art. 11 alin. (6) pentru claritate, cu modalitatea în care însemnele distinctive sunt comunicate Poliției, Jandarmeriei și Poliției Locale, precum și scopul transmiterii acestora.

Cu privire la art. 11 alin. (7), dat fiind faptul că ordinele ministrului se adoptă, apreciem că era necesară modificarea terminologică. Suplimentar, se impunea obligația publicării în Monitorul Oficial, conform art. 11 din *Legea nr. 24/2000*². În plus, formularea „*de la data intrării în vigoare a prezentei legi*” se impune a fi reconsiderată, având în vedere că aceasta creează aparență de retroactivitate.

Totodată, având în vedere politica de organizare a Ministerului Educației și Cercetării, care a cunoscut modificări în ceea ce privește denumirea, apreciem că ar fi trebuit înlocuită sintagma „*ministrul educației*” cu „*ministrul educației și cercetării*”.

În ceea ce privește măsura propusă la art. 11 alin. (8) semnalăm o posibilă formă de discriminare indirectă, având în vedere faptul că doar elevii care beneficiază de bursa socială primesc uniforme în mod gratuit,

¹Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încărcătură afectivă. Forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor.

² „În vederea intrării lor în vigoare, legile și celelalte acte normative adoptate de Parlament, hotărârile și ordonanțele Guvernului, deciziile primului-ministru, actele normative ale autorităților administrative autonome, precum și ordinele, instrucțiunile și alte acte normative emise de conducătorii organelor administrației publice centrale de specialitate se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.”

fiind astfel excluși restul elevilor, inclusiv cei care beneficiază de alte categorii de burse.

Astfel, deși dreptul la învățătură este gratuit și garantat tuturor conform art. 32 din *Constituție*, uniforma este obligatorie, iar elevii vor fi nevoiți să și-o achiziționeze, având în vedere că posibilitatea acordării acesteia în mod gratuit este acordată doar unora dintre elevi.

Așadar, apreciem că, în lipsa indicării unor criterii raționale și obiective, precum și a argumentării concrete în *Expunerea de motive* a necesității măsurii respective, diferențierea de tratament juridic poate fi considerată arbitrară și, deci, contrară art. 16 din *Constituție*.

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materie de discriminare, precum și cea a Curții Constituționale³ sunt constante în a sublinia că *principiul egalității* nu semnifică uniformitate, la situații diferite putând exista un tratament juridic diferit. Pe de altă parte, aceeași jurisprudență subliniază constant ideea că diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă.

Referitor la art. 11 alin. (10), semnalăm existența unei posibile forme de restrângere a dreptului la educație, prevăzut la art. 32 din *Constituție*. Astfel, unui elev nu i se poate refuza accesul în perimetrul unităților de învățământ și implicit dreptul la educație pe motivul nepurtării uniformei școlare.

Cu privire la măsura propusă la art. 11 alin. (11), semnalăm lipsa de previzibilitate a acesteia, având în vedere că nu rezultă cu exactitate ce se întâmplă cu telefoanele mobile pe durata orarului (rămân în posesia elevilor/ sunt încredințate profesorilor, nu este permis accesul cu ele în incinta unităților de învățământ etc).

2. Referitor la art. I pct. 2 și 3, ce vizează modificarea și completarea art. 63 alin. (1) și (2) din *Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023*, menționăm că nu suntem de acord cu acestea, întrucât realizarea siguranței în unitățile de învățământ nu este doar un concept care poate fi privit la nivel „macro”, astfel că, prin forma actuală a normei, se are în vedere, în fapt, o responsabilizare punctuală și o conlucrare a autorităților locale, a Direcțiilor județene de învățământ

³ Decizia Curții Constituționale nr. 62 din 21 octombrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 49 din 25 februarie 1994, sau Decizia nr. 681 din 13 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 889 din 8 decembrie 2014

preuniversitar/Direcției Municipiului București de Învățământ Preuniversitar, a Direcției Generale de Poliție a Municipiului București sau a inspectoratelor județene de poliție, a Direcției Generale de Jandarmi a Municipiului București ori a inspectoratelor județene de jandarmi, a centrelor de prevenire, evaluare și consiliere antidrog⁴ și a unităților de învățământ preuniversitar, aspect care, de altfel, justifică coordonarea activităților de către prefect, reprezentant al Guvernului în teritoriu.

În acest context, modificarea alin. (1) al art. 63, în sensul completării de maniera expusă, în primul rând nu se integrează în ansamblul normei, tocmai prin raportare la nivelul la care se face coordonarea activităților.

Precizăm, totodată, că Poliția Română și Jandarmeria Română participă la realizarea siguranței în unitățile de învățământ, prin unitățile sale teritoriale, nefiind justificată completarea normei cu Inspectoratul General al Poliției Române și Inspectoratul General al Jandarmeriei Române, care sunt unitățile centrale, participarea fiind oricum implicită având în vedere rolul unităților centrale de îndrumare și control a activităților unităților subordonate.

Precizăm că observațiile redată anterior sunt incidente și în ceea ce privește modificarea propusă la alin. (2) al art. 63.

De asemenea, sistemul-cadru de asigurare a protecției unităților de învățământ preuniversitar, a siguranței elevilor și a personalului didactic se elaborează la nivelul teritorial, respectiv la nivelul fiecărui județ/municipiului București, prin urmare, stabilirea competenței de coordonare partajată între prefectii fiecărui județ și Ministerul Afacerilor Interne, prin Inspectoratul General al Poliției Române și Inspectoratul General al Jandarmeriei Române, pe de o parte, nu se justifică iar, pe de altă parte, din punct de vedere practic, menționăm că ar fi greu de realizat o astfel de coordonare.

3. Cu privire la modificările pentru art. 63 - art. I pct. 4:

În ceea ce privește dispoziția prevăzută la art. 63 alin (3¹), constatăm că se intenționează alocarea sumelor necesare din rezerva bugetului de stat

⁴ Actualmente centre de sănătate mintală și pentru prevenirea adicțiilor. A se vedea art. 2 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 147/2024 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Politici și Coordonare în Domeniul Drogurilor și al Adicțiilor, a centrelor de sănătate mintală și pentru prevenirea adicțiilor, precum și pentru modificarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare „Se organizează centre de sănătate mintală și pentru prevenirea adicțiilor, denumite în continuare centre, prin reorganizarea centrelor de sănătate mintală organizate în cadrul spitalelor publice, prin preluarea atribuțiilor aferente centrelor, personalului contractual, a posturilor aferente și a patrimoniului centrelor de prevenire, evaluare și consiliere antidrog, regionale și județene din cadrul Agenției Naționale Antidrog.”

pentru asigurarea a cel puțin un organ de ordine publică în cadrul unei unități școlare gimnaziale/liceale ce are un colectiv de peste 500 de elevi.

În acest sens, apreciem că era necesar să se prevadă în cuprinsul *Expunerii de motive* criteriul în baza căruia a fost stabilit acest număr, precum și justificările aferente.

În primul rând, opinăm faptul că o astfel de decizie trebuie luată după o analiză atentă a nevoilor specifice ale fiecărei unități de învățământ și în consultare cu toți factorii implicați: elevi, părinți, cadre didactice și autorități locale.

Subliniem faptul că este esențial ca măsurile de siguranță să fie echilibrate și să nu afecteze negativ mediul educațional întrucât:

- există riscul ca prezența permanentă a unui polițist/polițist local/jandarm să fie percepută ca disproporționată sau nejustificată, afectând climatul școlar;

- elevii ar putea simți că sunt constant monitorizați, ceea ce ar putea crea un mediu stresant și inhibant, conturând percepția de supraveghere excesivă;

- prezența permanentă a unui polițist/polițist local/jandarm ar putea muta accentul de la educație la control, afectând relația dintre elevi și profesori.

Pe de altă parte, considerăm important de menționat și faptul că asigurarea unui climat de liniște și siguranță în incinta și zona adiacentă unităților de învățământ preuniversitar reprezintă o prioritate pentru structurile Ministerului Afacerilor Interne cu atribuții în domeniu, acestea fiind incluse în itinerariile de patrulare auto și pedestre, cu puncte de staționare, în special la sosirea și plecarea elevilor de la cursuri.

Totodată, precizăm că, raportat la personalul Ministerului Afacerilor Interne, rolul unui polițist/jandarm nu se rezumă exclusiv la asigurarea unui climat de ordine publică aferent spațiului școlar, ci este chemat să contribuie la creșterea gradului de siguranță a cetățeanului în general.

De asemenea, la art. 63 alin. (3²), se specifică faptul că în toate unitățile de învățământ preuniversitar, paza și accesul în incinta și perimetrul unităților de învățământ vor fi asigurate exclusiv de agenți ai poliției locale.

Prin urmare, semnalăm faptul că poliția locală nu este constituită la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale, astfel că apreciem că ar fi fost necesară indicarea modalității de asigurare a măsurilor de pază cu firme specializate, în localitățile unde nu este constituită poliția locală.

Astfel, potrivit prevederilor art.3 din *Legea poliției locale nr.155/2010*: „(1) *La nivelul comunei, al orașului, al municipiului sau al sectorului municipiului București, după caz, unde este înființată poliția comunitară conform prevederilor Legii nr.371/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea Poliției Comunitare, cu modificările și completările ulterioare, aceasta se reorganizează ca structură de poliție locală, potrivit prevederilor art. 4.*

(2) La nivelul comunei, al orașului, al municipiului sau al sectorului municipiului București, după caz, unde nu este înființată poliție comunitară conform prevederilor Legii nr.371/2004, cu modificările și completările ulterioare, se poate organiza structură de poliție locală, potrivit prevederilor art.4.”

Modalitatea imperativă de formulare a normei referitoare la asigurarea pazei și accesului elevilor exclusiv de către agenți ai Poliției locale anulează dreptul autorităților administrației locale de a decide cu privire la înființarea structurilor de poliție locală, afectându-le, astfel, autonomia locală.

Totodată, precizăm că introducerea, alături de polițiști locali (exclusiv), și a unor cadre a Ministerului Afacerilor Interne (polițiști și jandarmi) detașate permanent în unitățile de învățământ, poate fi considerată o măsură excesivă, disproporționată față de manifestarea fenomenului.

De asemenea, în măsura în care se are în vedere alocarea sumelor din fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, precizăm că se impunea respectarea prevederilor art. 30 alin. (2) din *Legea nr. 500/2002*, potrivit căreia „*Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului se repartizează unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale, pe bază de hotărâri ale Guvernului, pentru finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute apărute în timpul exercițiului bugetar.*”.

Suplimentar, sintagma „*a cel puțin un organ de ordine publică*” nu are un limbaj și stil juridic specific normativ în conformitate cu art. 36 alin. (1)⁵ din *Legea nr. 24/2000*.

4.Cu privire la art. I pct. 5 - art. 66:

⁵ „*actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie.*”

Referitor la dispozițiile de amendare a prevederilor art. 66 din *Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023*, apreciem că *Expunerea de motive* nu conține acele elemente necesare care să justifice modificarea și completarea cadrului legislativ cu privire la folosirea camerelor de supraveghere în unitățile școlare, fiind de natură să aducă atingere prevederilor art. 1 alin. (5), art. 26 și art. 53 alin. (2) din *Constituția României*.

În acest sens, semnalăm că legislația de nivel european în materie de protecție a minorilor acordă o protecție sporită prelucrării datelor cu caracter personal ale acestora. Astfel, considerentul 38 din *Regulamentul general privind protecția datelor (RGPD)* stabilește: „*Copiii au nevoie de o protecție specifică a datelor lor cu caracter personal, întrucât pot fi mai puțin conștienți de riscurile, consecințele, garanțiile în cauză și drepturile lor în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal. Această protecție specifică ar trebui să se aplice în special utilizării datelor cu caracter personal ale copiilor în scopuri de marketing sau pentru crearea de profiluri de personalitate sau de utilizator și la colectarea datelor cu caracter personal privind copiii în momentul utilizării serviciilor oferite direct copiilor. Consimțământul titularului răspunderii părintești nu ar trebui să fie necesar în contextul serviciilor de prevenire sau consiliere oferite direct copiilor*”.

De asemenea, considerentul 75 din RGPD stabilește că materializarea unor riscuri cu privire la drepturile și libertățile persoanelor vizate devine mult mai probabilă în situațiile în care: „*...sunt prelucrate date cu caracter personal ale unor persoane vulnerabile, în special ale unor copii; sau prelucrarea implică un volum mare de date cu caracter personal și afectează un număr larg de persoane vizate*”.

În această ordine de idei, reținând calitatea minorilor de persoane vulnerabile, dispozițiile textului art. 8 din RGPD stabilesc condițiile aplicabile consimțământului exprimat de copii în contextul serviciilor societății informaționale. În acest sens, textul alin. (1) dispune cu privire la situația copiilor cu vârsta de cel puțin 16 ani, situație în care legalitatea prelucrării este asigurată în virtutea consimțământului exprimat de către aceștia. În schimb, în cazul minorilor cu vârste de până în 16 ani, legalitatea unei eventuale prelucrări va fi asigurată numai în virtutea consimțământului exprimat de către reprezentatul său legal. Raportat la acest aspect esențial care condiționează legalitatea prelucrării datelor personale ale minorilor de exprimarea unui consimțământ valabil -, învederăm că reglementarea propusă este criticabilă deoarece elimină

principala garanție de securitate asociată riscurilor de prelucrare, stabilind că unitățile de învățământ preuniversitar sunt obligate să instaleze mijloacele de prelucrare prin sisteme CCTV (Closed Circuit Television), fără luarea în considerare a vreunui consimțământ.

Distinct de delimitările de ordin principial enunțate mai sus, semnalăm că RGPD permite, în mod excepțional, restrângerea unor drepturi în scopul atingerii unor obiective de interes public, incluzând restricțiile aduse în cazul minorilor.

Cu alte cuvinte, prelucrarea sub altă modalitate a datelor personale ale minorilor nu este interzisă *per se*, însă va presupune un nivel sporit de justificări și de garanții. Pentru a fi conformă cu RGPD, o astfel de obligație legală trebuie să urmărească în mod real un obiectiv stabilit la nivelul dispozițiilor art. 23 din RGPD și, de asemenea, - pe filiera testului de proporționalitate, să nu compromită esența dreptului la viață privată.

Astfel, în acord cu dispozițiile art. 23 din RGPD, semnalăm că pot fi impuse prin intermediul dreptului intern/UE anumite restricții aplicabile principiilor de prelucrare a datelor, precum și drepturilor persoanelor vizate, în măsura în care acest lucru devine necesar și proporțional într-o societate democratică.

În atare ordine de idei, legalitatea unei prelucrări de date cu caracter personal poate fi argumentată, chiar și în lipsa consimțământului prevăzut în textul art. 8 din RGPD, dacă sunt îndeplinite următoarele 3 condiții:

- operațiunea de prelucrare să se întemeieze pe o dispoziție de nivel național sau european;
- operațiunea de prelucrare să protejeze unul dintre obiectivele de interes general prevăzute în textul art. 23 alin. (1) RGPD;
- operațiunea de prelucrare să constituie o măsură necesară și proporțională într-o societate democratică, mai exact însoțită de garanțiile de securitate stabilite în textul art. 23 alin. (2) din RGPD.

Astfel, cu privire la prima condiție, temeiul legal, observăm că textele propuse de către legiuitorul național creionează, în mod abstract, criteriul privitor la „dispoziție de nivel național”, astfel încât, strict sub acest aspect, inițiativa legislativă reprezintă acea bază legală care justifică prelucrarea datelor cu caracter personal ale minorilor.

Cu privire la cea de-a doua condiție, salvagardarea unui obiectiv de interes major al UE, se poate observa, din textul art. 23 alin. (1) lit. i) din RGPD, că „*protecția persoanei vizate sau a drepturilor și libertăților altora*” constituie un obiectiv care poate justifica o prelucrare a datelor cu caracter personal, într-un sens mai restrictiv decât cel obișnuit.

De asemenea, printre aceste obiective mai figurează, în acord cu prevederile art. 23 alin. (1) lit. f) din RGPD, „*protejarea independenței judiciare și a procedurilor judiciare*”, acest obiectiv trebuind să fie înțeles de către legiuitorul român, ca vizând buna administrare a justiției, precum și ca vizând protejarea împotriva ingerințelor interne sau externe.

Ca atare, apreciem faptul că, și sub acest aspect, inițiativa legislativă se realizează exigențelor stabilite prin efectul textului art. 23 alin. (1) din RGPD.

Referitor la cea de-a treia condiție, necesitatea ca măsura legislativă să fie necesară și proporțională, într-o societate democratică, este esențial ca textul național să asigure garanții specifice, menite să echilibreze în mod eficient drepturile fundamentale concurente, respectiv interesul persoanelor vizate, vulnerabile, de a rămâne anonime, precum și interesul societății de a proteja „*drepturile și libertățile altora*”.

Față de aceste considerente, observăm că justificarea caracterului necesar și proporțional al reglementării este raportată de către legiuitor la argumente precum „*menținerea interdicției instalării de camere de supraveghere audio video în unitățile de învățământ preuniversitar... per a contrario, introducerea obligativității instalării de supraveghere audio-video ...*”.

Sub acest aspect, semnalăm că premisa de reglementare pleacă de la o fundamentare/necesitate eronată, întrucât instalarea camerelor video reprezintă un fapt posibil, sub egida actualului cadru normativ, însă este lăsată la aprecierea fiecărei unități școlare. Această abordare este și cea corectă din perspectiva exigențelor de protecție a datelor, întrucât o abordare bazată pe riscuri implică faptul că fiecare operator de date să poată analiza, în mod concret, necesitatea și proporționalitatea utilizării acestor mijloace de prelucrare.

În plus, apreciem că dacă această abordare ar impune în mod generalizat instalarea sistemelor CCTV în toate unitățile de învățământ, adică în bloc, fără vreo diferențiere între tipurile de unități școlare ori de contextul prelucrării (vârsta elevilor, spațiile vizate, riscurile de securitate), semnalăm că nici caracterul proporțional al ingerinței nu ar mai putea fi apreciat de către operatorul datelor.

Pe de altă parte, apreciem că o parte din argumentele invocate în susținerea promovării propunerii legislative - studii, statistici pe consumul de droguri și rapoarte privind violența în școli - nu reprezintă elemente noi față de momentul adoptării cadrului normativ actual.

Aceste riscuri și fenomene erau cunoscute și documentate deja la acel moment, astfel încât au putut servi pentru legiuitor să opteze, în mod judicios, pentru un cadru flexibil, bazat, în esență, pe *principiul responsabilității operatorului*, în acord cu prevederile art. 24 din RGPD.

A invoca aceleași realități pentru a justifica acum o restrângere generalizată a dreptului la viață privată nu este de natură să reflecte o evoluție normativă, ci mai curând o inversare a principiilor de protecție a datelor cu caracter personal.

Ca atare, lipsa unor dovezi noi, substanțiale, care să modifice radical contextul evaluat de la momentul adoptării legislației aflate în vigoare și până în prezent, nu poate conduce, din perspectiva noastră, la susținerea unei restrângeri suplimentare a drepturilor fundamentale. Exemplificativ, semnalăm că mărirea duratei de stocare la 90 de zile nu poate fi considerată în mod automat necesară sau proporțională, în lipsa unor dovezi care să ateste că termenul de 30 de zile este insuficient - aici fundamentul ar putea fi o analiză de risc (DPIA) ori prezentarea unor statistici asupra intervalelor foarte mari ale anchetelor. Totodată, nu se menționează nici care ar putea fi măsurile suplimentare de control al accesului pentru această perioadă extinsă.

Prin urmare, apreciem că, sub al treilea criteriu, inițiativa legislativă nu se raliază exigențelor legislative și constituționale privitoare la caracterul necesar și proporțional al ingerinței în sfera vieții private și a dreptului la protecția datelor cu caracter personal.

Așadar, în contextul aspectelor relevate mai sus, apreciem că modificarea cadrului legislativ, în lipsa prezentării unor elemente de noutate, este de natură să submineze *principiul securității juridice* și, într-un final, să determine neconstituționalitatea textelor legislative în raport de valorile fundamentale consacrate la nivelul prevederilor art. 1 alin. (5), art. 26 și art. 53 alin. (2) din *Constituție*.

În ceea ce privește dispozițiile art. 66 alin. (3), era necesar ca inițiatorul să coreleze intenția de reglementare în privința instalării/punerii în funcțiune a sistemelor de supraveghere cu norma propusă la alin. (1) care face referire doar la decizia de instalare a sistemelor de supraveghere.

De asemenea, din considerente de claritate, era necesar ca textul să menționeze actul prin care este luată decizia de instalare/punere în funcțiune de către consiliul de administrație a sistemelor de supraveghere.

În ceea ce privește dispozițiile art. 66 alin. (4), apreciem că ar fi trebuit argumentată opțiunea de reglementare cu privire la monitorizarea spațiului referitor la „*exteriorul clădirilor*”, având în vedere că, de regulă,

necesitatea utilizării supravegherii video pentru protejarea spațiilor operatorului nu depășește limitele proprietății.

În ceea ce privește dispozițiile art. 66 alin. (5), semnalăm că, din considerente ce vizează claritatea normei și respectarea prevederilor constituționale cu privire la art. 26 din *Constituție*, garanțiile de securitate asociate mijlocului de prelucrare a datelor personale prin sistem CCTV, necesită detaliere la nivelul normei de nivel primar și nu lăsate la latitudinea fiecărei unități de învățământ.

În acest sens, apreciem că maniera în care se va asigura proporționalitatea măsurilor preconizate, în raport de ingerințele care pot fi generate în sfera vieții private, va fi dată de precizarea concretă a termenului de stocare a datelor cu caracter personal, precizarea garanțiilor tehnice menite să asigure securitatea și confidențialitatea datelor prelucrate, detalierea dreptului de acces al persoanelor vizate, precum și jurnalizarea accesului de către persoanele responsabile cu monitorizarea.

5. La Art. I pct. 7 din inițiativa legislativă, inițiatorii propun ca uniforma școlară, ecusoanele, eșarfele sau insignele cu sigla unității școlare să fie acordate gratuit elevilor, iar finanțarea cheltuielilor prevăzute să fie acoperită din fonduri guvernamentale de la bugetul de stat.

Cu toate acestea, inițiatorii propun completarea art. 127 din *Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023*, prin introducerea, după lit. r), a unei noi litere, respectiv lit. s), care instituie în sarcina autorităților administrației publice locale următoarea obligație: „s) asigură din bugetele locale ale unităților administrativ teritoriale și din sume defalcate din unele venituri ale bugetului de stat, acoperirea cheltuielilor pentru finanțarea și acordarea gratuită a ecusoanelor, eșarfelor sau insinelor ce poartă sigla unității școlare, așa cum este specificat în metodologia aprobată de Ministerul Educației”.

În acest sens, considerăm că era necesar ca inițiatorii să clarifice sursa finanțării necesare acoperirii costurilor introducerii purtării obligatorii a uniformei, ecusoanelor, eșarfelor sau insinelor cu sigla unității școlare ori de la bugetul de stat ori din bugetele locale ale unităților administrativ-teritoriale. Dacă intenția de reglementare a inițiatorilor este de asigurare a finanțării din bugetele locale, reamintim că, potrivit prevederilor art.5 lit. j) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare*, prin autonomie locală se înțelege dreptul și capacitatea efectivă a autorităților administrației publice locale de a soluționa și de a gestiona, în

numele și în interesul colectivităților locale la nivelul cărora sunt alese, treburile publice, în condițiile legii.

De asemenea, potrivit dispozițiilor art.79 din *Codul administrativ*:

„(1) *Transferul de competențe, precum și exercitarea acestora se fac concomitent cu asigurarea tuturor resurselor necesare.*

(2) Finanțarea competențelor delegate este asigurată în totalitate de către administrația publică centrală. Competențele delegate sunt exercitate de către autoritățile administrației publice locale sau de către alte instituții publice locale, în numele unei autorități a administrației publice centrale, în limitele stabilite de către aceasta.”.

6. În ceea ce privește conținutul art. II, referitor la completarea *Legii nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române*, în sensul creării unei noi „*structuri specializate pentru prevenirea infracționalității, în special a prevenirii consumului și traficului de droguri și a violenței în unitățile de învățământ preuniversitar gimnazial și liceal*”, precizăm faptul că la nivelul Poliției Române există structuri specializate cu atribuții în domeniu, atât la nivel național cât și teritorial, respectiv Institutul de Cercetare și Prevenire a Criminalității, Direcția Siguranță Școlară și Direcția de Combatere a Criminalității Organizate și structurile teritoriale ale acestora.

Evidențiem faptul că în anul 2020 a fost înființată, la nivelul Poliției Române, Direcția Siguranță Școlară, structură specializată cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii criminalității în incinta și zona adiacentă a unităților de învățământ.

Obiectivul principal al structurilor pentru siguranța școlară este reprezentat de creșterea gradului de siguranță a elevilor și cadrelor didactice în incinta și zona adiacentă unităților de învățământ preuniversitar, în atribuții fiind stabilite și activități din spectrul prevenirii consumului de droguri.

Astfel, în ceea ce privește intenția de reglementare, o soluție ar putea fi redimensionarea structurii deja existente prin alocarea unui număr suplimentar de funcții, raportat la unitățile de învățământ existente la nivelul municipiului București/fiecărui județ, a numărului elevilor școlarizați în fiecare unitate de învățământ, precum și în funcție de situația operativă înregistrată, însă nu apreciem oportună modificarea *Legii nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române*, având în vedere cele prezentate.

Totodată, evidențiem că, potrivit prevederilor *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 147/2024 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Politici și Coordonare în Domeniul Drogurilor și al Adicțiilor, a centrelor de sănătate mintală și pentru prevenirea adicțiilor, precum și pentru modificarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare*, prevenirea consumului de droguri este atributul Agenției Naționale pentru Politici și Coordonare în Domeniul Drogurilor și al Adicțiilor și a Centrului Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog.

7. În ceea ce privește conținutul art. III, potrivit căruia în structura Jandarmeriei Române se înființează structurile menționate, semnalăm că structura organizatorică a acestei instituții este prevăzută în cuprinsul art. 4 din *Legea nr. 550/2004*, iar, potrivit art. 7 din același act normativ, „*Structura organizatorică a Inspectoratului General se stabilește, la propunerea acestuia, prin ordin al ministrului administrației și internelor.*”.

Prin urmare, orice intenție de modificare a structurii organizatorice a Jandarmeriei Române va trebui realizată avându-se în vedere prevederile indicate mai sus.

Suplimentar, era necesar ca inițiatorul să analizeze și să justifice că atribuțiile structurilor specializate pentru prevenirea infracționalității, în special a prevenirii consumului și traficului de droguri și a violenței în unitățile de învățământ preuniversitar gimnazial și liceal, se circumscriu atribuțiilor Jandarmeriei Române, astfel cum acestea sunt prevăzute în cuprinsul art. 19 - art. 22 din *Legea nr. 550/2004*.

Apreciem că termenul „*infracționalitate*”, uzitat în cuprinsul art. 17¹ alin. (1), acoperă doar parțial sfera faptelor ilicite ce pot fi săvârșite. În acest mod, prevederea devine limitativă.

De asemenea, nu este suficient ca textul noii reglementări să cuprindă numai prevenirea faptelor ilicite, fiind necesară și combaterea acestora. Totodată, norma propusă trebuie corelată cu prevederile *Codului de procedură penală*.

Pentru coordonarea adecvată la nivel național a noii subdiviziuni organizatorice prevăzute la art. 17¹ alin. (2), considerăm inoportună înființarea unor structuri similare la nivelul Inspectoratului General al Jandarmeriei Române, respectiv la nivelul Inspectoratului General al Poliției Române. Mai mult, norma este neclară în ceea ce privește

înființarea unor structuri paralele cu aceleași atribuții și competențe, atât la nivelul Jandarmeriei Române, cât și la nivelul Poliției Române.

De altfel, Strategia națională de ordine și siguranță publică 2023 - 2027, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 1081/2023*, delimitează clar competențe între cele două instituții.

Deși activitatea desfășurată de noua structură are ca scop principal prevenirea faptelor antisociale, este obligatoriu ca organele de ordine publică să aplice cu celeritate măsurile legale în situațiile în care sunt sesizate cu privire la săvârșirea unor fapte de natură contravențională/penală.

Astfel, pentru aceste motive, art. 17¹ alin. (3) și (4), propuse a fi introduse în cuprinsul *Legii nr. 550/2004*, nu se justifică.

Menționăm că asigurarea unui climat de siguranță pentru elevii și personalul unității de învățământ preuniversitar reprezintă o condiție esențială în vederea desfășurării optime a actului educațional, motiv pentru care apreciem oportună orice reglementare circumscrisă consolidării cadrului de siguranță în mediul școlar, însă din considerentele expuse anterior apreciem că soluțiile care fac obiectul prezentului demers legislativ sunt inadecvate.

În ceea ce privește norma propusă pentru art. 17¹ alin. (2), atragem atenția că era necesar să se asigure respectarea prevederilor art. 24 alin. (1) din *Legea nr. 550/2004*, potrivit căroră: „*Numărul posturilor de ofițeri, maiștri militari, subofițeri, gradați și soldați profesioniști, militari în termen, militari cu termen redus și al personalului contractual din de către ministrul administrației și internelor, în limita efectivelor aprobate prin hotărâre a Guvernului.*”.

Apreciam că inițiativa legislativă este lipsită de coerență juridică, în ceea ce privește modificările propuse la Art. II, III și IV, deoarece propune stabilirea de sarcini pentru alte ministere. Art. 1 alin. (4) din *Legea nr. 198/2023*, stabilește obiectul exclusiv de reglementare, fiind lege specială de strictă interpretare și aplicare, respectiv: „*Prezenta lege reglementează organizarea și funcționarea sistemului de învățământ preuniversitar, asigură cadrul pentru exercitarea, sub autoritatea statului român, a dreptului fundamental la învățătură pentru beneficiarii primari, reglementează statutul personalului didactic de predare, didactic auxiliar și de conducere din întregul sistem de învățământ de stat, particular și confesional, al personalului didactic de îndrumare și control, precum și al celorlalte categorii de personal didactic, prevăzute de lege. Prezenta lege*

asigură și cadrul de desfășurare, în învățământul preuniversitar, a formelor de învățare pe tot parcursul vieții.”

8. În ceea ce privește Art. V din inițiativa legislativă, la alin. (1) inițiatorii propun: *„Prezenta lege intră în vigoare începând cu data de 01.09.2026.”*.

Precizăm că, potrivit prevederilor art.10 alin. (2) din *Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023*: *„Orice modificare sau completare a prezentei legi intră în vigoare începând cu prima zi a anului școlar următor celui în care a fost adoptată prin lege, cu excepția stării de alertă, urgență sau asediu.”*. Având în vedere că nu poate fi estimată data la care prezenta inițiativă legislativă ar fi adoptată, considerăm că nu este respectată norma expresă prevăzută de *Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023*.

Cu privire la art. V alin. (2) lit. b), precizăm că norma preconizată este lipsită de claritate și previzibilitate, având în vedere că, din modalitatea de formulare a acesteia, nu reiese care sunt *„demersurile necesare”* pe care Ministerul Educației și Cercetării trebuie să le ducă la îndeplinire până la data intrării în vigoare a actului normativ. În plus, trebuia utilizată actuala denumire a instituției în cauză, respectiv *„Ministerul Educației și Cercetării”*.

Totodată, precizăm că ar fi trebuit revizuite sintagmele *„fonduri guvernamentale de la bugetul de stat”*, respectiv *„rezerva bugetului de stat”*, la care se face referire la punctele menționate mai sus, având în vedere că acestea nu sunt uzitate și reglementate în legislația de specialitate privind finanțele publice.

Astfel, potrivit prevederilor art. 6 din *Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare*, *„trecerea de către Guvern în administrarea și finanțarea autorităților administrației publice locale a unor cheltuieli publice, ca urmare a descentralizării unor competențe, precum și a altor cheltuieli publice noi se face prin lege, numai cu asigurarea resurselor financiare necesare realizării acestora”*.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Ilie-Gavril BOLOJAN

PRIM-MINISTRU

Domnului senator Mircea ABRUDEAN
Președintele Senatului